

SNOW – generell likevektsmodell for norsk økonomi

NFR workshop: Modellering av energisystemet

25. april 2017

Orvika Rosnes

Energimodeller i SSB

- Partielle likevektsmodeller
 - LIBEMOD (energimarkedsmodell med hovedvekt på kraft- og gassmarkeder i Europa)
 - FRISBEE (globale energimarkeder med detaljert inndeling av norsk sokkel)
- Generelle likevektsmodeller (CGE-modeller)
 - Fra MSG til SNOW
 - Ny plattform: Modelleringspråk (GAMS/MPSGE) og sektorinndeling
 - Ellers ganske likt – standard CGE-modeller
 - MSG har lang historie med referansebaner, justeringer i og utenfor modellen
- SNOW – generell likevektsmodell for Norge i verden
 - En familie av modeller
 - SNOW-NO: hovedfokus på Norge, resten av verden eksogen
 - SNOW-W: hele verden endogen
 - Ulike aggregeringer mulig (både for industrier og land/regioner)
 - Utviklet for analyser av energi- og klimapolitikk
 - Data
 - Nasjonalregnskap, utslippsregnskap (2013)
 - Alt måles i penger
 - Sektorinndeling som i GTAP (Global Trade Analysis Project)
 - Kan bruke internasjonale databaser, koble til andre land

Hva er en CGE-modell?

- Modell for hele økonomien
 - Alt henger sammen gjennom:
 - Næringer bruker samme ressurser i produksjonen (arbeidskraft, kapital, energi)
 - Kryssløpsleveranser mellom næringer
 - Substitusjon i etterspørselen
 - Maksimerende aktører tilpasser seg til rammebetingelsene
 - Viktig i klimapolitikkanalyser fordi tiltak (og mange tiltak på én gang) gir tilbakevirkninger
 - Disaggregert modell – ikke bare et makrobilde
 - SNoW har 46 næringer, 20 konsumgoder
 - Ikke detaljert nok på alt – gjennomsnittsteknologier
 - «Raffinerte oljeprodukter» er en aggregert vare (ikke bensin, diesel,...)
 - Olje- og gassutvinning i samme sektor
 - Elektrisitet er én sektor, dominert av vannkraft
 - Jo flere detaljer, jo flere forutsetninger må gjøres eksogent
 - Langsiktig likevekt
 - Ser bort fra tilpasningskostnader (og tilpasningstid) når ressurser skal flyttes
 - Før eller siden må offentlig sektor balansere sine budsjetter
 - Tiltak som koster må fortrenge andre tiltak eller skattefinansieres
 - Samfunnsøkonomiske effekter
 - Summen av effektene for hver enkelt (når alle teller likt)
- ≠ Sektoranalyser, partielle markedsanalyser, studier av energisystemer

SNOW – a CGE model for Norway

- Small open economy, rest of the world exogenous
 - Static (annual) or recursive dynamic
- Based on GTAP data structure, modified to fit Norwegian National Accounts
 - 46 sectors, data for 2013
- Representative consumer maximises welfare
 - Income from labour, capital and natural resources
 - Consumer preferences represented by nested CES-functions
- Government collects taxes and provides government goods
- Production technologies represented by nested CES-functions
 - Labour and capital mobile between sectors
 - Resource-based goods limited by the resource, but production endogenous
 - Crude oil, gas, coal, electricity, (agriculture)
- Trade: Domestic and imported goods are imperfect substitutes (Armington); CET export functions
- Policies and measures: taxes, subsidies and transfers
- Emissions from energy use and from industrial processes in each sector
 - GHGs (CO₂, CH₄, N₂O, HFK, PFK, SF₆)
 - Acidifying gases and ozone precursors (SO₂, NO_x, NMVOC, NH₃, PM₁₀, PM_{2.5})
- **Determines:**
 - Production, consumption, import, export of different goods, factor and resource use, relative prices, emissions
 - ... for given resources (labour, capital, natural resources), policies (taxes) and technologies
 - ... in a long-term equilibrium (no adjustment costs)

46 industries in SNOW

1	Agriculture	24	Transport equipment n.e.c.
2	Forestry	25	Machinery and equipment, incl. electronic equipment
3	Fishing	26	Manufactures n.e.c.
4	Coal	27	Electricity
5	Crude oil & gas	28	Gas manufacture & distribution
6	Minerals n.e.c.	29	Water
7	Food products – meat	30	Construction
8	Vegetable oils and fats	31	Trade
9	Dairy products	32	Transport n.e.c.
10	Food products n.e.c.	33	Water transport
11	Beverages and tobacco products	34	Air transport
12	Textiles	35	Communication
13	Wearing apparel	36	Financial services n.e.c.
14	Leather products	37	Insurance
15	Wood products	38	Business services n.e.c.
16	Paper products, publishing	39	Recreational and other services
17	Petroleum and coal products	40	Defence
18	Chemical, rubber, plastic products	41	Dwellings
19	Mineral products nec	42	Public Administration (Central): Education, Health, etc.
20	Ferrous metals	43	Public Administration (Local): Education, Health, etc.
21	Metals nec	44	Private education, health, etc.
22	Metal products	45	Waste (public)
23	Motor vehicles and parts	46	Waste (private)

Bruk av SNOW

- Politikkanalyser
 - Hva skjer hvis... ? Virkninger av og samspill mellom ulike virkemidler
 - Hvordan oppnå noe? Virkemidler og kostnader
 - Gitte teknologier, preferanser
- Fremskrivninger
 - Hvordan vil økonomien se ut om xx år?
 - Mange forutsetninger
 - Politikk, verdensmarkedspriser osv.
 - Nye teknologier
 - Hva skal gjøres i CGE-modellen, hva kan tas utenfor?
- SNOW er spesielt utviklet for analyser av energi- og klimapolitikk
 - Detaljert beskrivelse av produsenters/konsumenters bruk av energi og substitusjonsmuligheter
 - Forurensende-/ikke-forurensende varer/teknologier
 - Detaljert utslippsmodul
 - Utslipp av 6 klimagasser + 6 øvrige
 - Koeffisienter knyttet til aktiviteter (energi- og vareinnsats, forbruk, industrielle prosesser)
 - Modellering av renseteknologier
 - Transport, jordbruk, industri og petroleumssektoren

Ulike typer virkemidler kan studeres

- Generelle eller differensierte avgifter
 - CO₂-utslipp eller alle klimagasser
 - Elektrisitetsavgift, bilavgifter, ...
 - Subsidier
- Utslippskvoter
 - Kvotepriis eller utslippstak
 - Generelle eller differensierte mellom sektorer
 - Internasjonalt marked (eksogen kvotepriis) eller nasjonalt marked (endogen kvotepriis)
 - Gratiskvoter eller auksjonering
- Direkte reguleringer av enkeltkilder
- Teknologipåbud i enkeltprosesser
- Kombinasjoner av dette

Publiserte analyser

SNOW-NO:

- Greaker, M., O. Rosnes (2015): Robuste norske klimamålsetninger, *Samfunnsøkonomen* 1, 67–77
- Bye, B., T. Fæhn, O. Rosnes (2015): Residential energy efficiency and European carbon policies: A CGE-analysis with bottom-up information on energy efficiency technologies, Discussion Papers No. 817, Statistics Norway
- Bye, B., K. Espegren, T. Fæhn, E. Rosenberg, O. Rosnes (2016): Energiteknologi og energiøkonomi: Analyser av energipolitikk i to ulike modelltradisjoner, *Samfunnsøkonomen* 6, 43–53

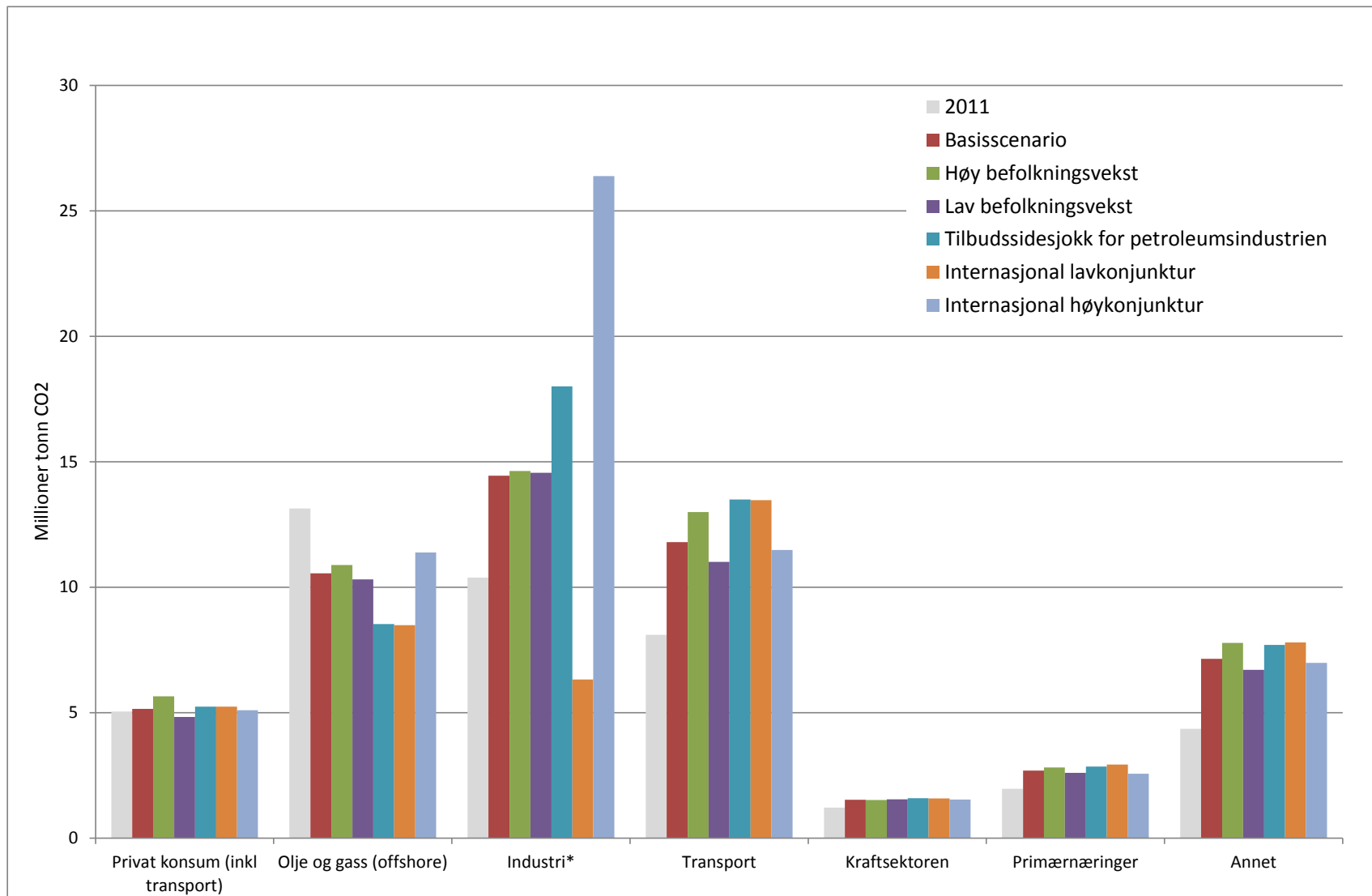
SNOW-Global:

- Böhringer, C., B. Bye, T. Fæhn, and K.E. Rosendahl (2012): Alternative designs for tariffs on embodied carbon: A global cost-effectiveness analysis, *Energy Economics* 34, 143-153.
- Böhringer, C., B. Bye, T. Fæhn, and K.E. Rosendahl (2016): Output-based rebating of carbon taxes in the neighbor's backyard: Competitiveness, leakage and welfare, forthcoming, in the *Canadian Journal of Economics*.
- Böhringer, C., B. Bye, T. Fæhn, and K.E. Rosendahl (2015): Targeted carbon tariffs: Carbon leakage and welfare effects, Discussion Papers No. 805, Statistics Norway
- Böhringer, C., B. Bye, T. Fæhn and O. Rosnes (2017): Carbon policies and competitiveness: The case of Norway, manuscript

Eksempel: Energieffektivisering i husholdninger

- Utgangspunkt i EED: 27% energieffektivisering innen 2030
 - Oppvarming i husholdninger
 - Implementerer kravet på ulike måter – reduksjon i energibruken eller energiintensiteten
- Modellerer energieffektiviseringstiltak
 - Detaljert data om energieffektiviseringstiltak fra TIMES
 - Substitusjonsmuligheter mellom energibruk og boligkapital
 - Kostnader knyttet til energieffektiviseringstiltak for husholdninger
 - Vanligvis utelatt i CGE-modeller
- Energibruken for oppvarming faller i husholdninger
 - Elektrisitetsforbruket faller mest
- Elprisen faller – ringvirkninger i hele økonomien
 - Reallokering av ressurser
 - Prosessindustrier vokser
 - Utslippene (fra prosesser) øker
- Sammenlignet med TIMES:
 - Utløser like mye energieffektiviseringstiltak i husholdninger
 - Men ulike tiltak pga. ulik modellering av teknologier
 - Ikke overgang mellom ulike teknologier *med samme energibærer* (fra panelovn til varmepumpe)
 - Får med effekter i hele økonomien

Hvor følsomme er norske utslipp i 2030 for ulik utvikling i eksogene forhold?

Videre modellutvikling

- Renseteknologier
 - Transport, jordbruk, industri og petroleumssektoren
 - Bottom-up data
- Energieffektiviseringstiltak i bygninger og industrien
- Intertemporal dynamisk modell
- Tregheter i investeringsadferd

- Disaggregere elektrisitetssektoren?
 - Fornybar vs. konvensjonell kraftproduksjon
 - Produksjon vs. distribusjon (nettinvesteringer for handel)
- Disaggregere olje- og gassnæringen?
 - Utvinning vs. relaterte tjenester
 - Olje vs. gass
 - Analyser av norsk gass til Europa
- Vurdering av parameterverdier?
 - Historiske dataserier vs. nye teknologier